Akademisyenler için Cam Tavan Engelleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademisyenler için Cam Tavan Engelleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16589

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademisyenler için Cam Tavan Alg?s? Ölçe?i, Yasemin Yavuzer ve Ramazan Özkan taraf?ndan 2020 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan akademik personelin kariyer ilerlemesini engelleyen, görünmez ve sistemik bariyerler olarak tan?mlanan Cam Tavan alg?s?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?, akademik ortamdaki kad?nlar ve di?er az temsil edilen gruplar?n kar??la?t??? örgütsel ve psikolojik engellerin boyutlar?n? bilimsel olarak tespit etmeyi amaçlamaktad?r. Çal??ma, ölçe?in akademik ba?lamda geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermek üzere psikometrik analizlere odaklanm??t?r.

Ölçek geli?tirme süreci, ilgili literatür taramas?, madde havuzu olu?turma, uzman görü?ü alma ve ard?ndan geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermektedir. Bu araç, üniversitelerde hiyerar?ik yükselme, karar alma mekanizmalar?na kat?l?m ve kaynaklara eri?im gibi kritik alanlardaki engellerin düzeyini belirlemede ara?t?rmac?lara yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Cam Tavan, Akademisyen, Örgütsel Engel, Kariyer ?lerlemesi, Ölçek Geli?tirme, Yüksekö?retim, Cinsiyet E?itsizli?i

Yazarlar

Yavuzer, Y., Özkan, R.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda çal??an akademisyenlerin (özellikle kad?n akademisyenlerin) kariyerlerinde kar??la?t?klar? Cam Tavan engellerine dair alg?lar?n? sistematik ve standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Bu alg?lar?n tespit edilmesi, kurumsal politikalar?n geli?tirilmesi ve e?itlikçi bir akademik ortam?n olu?turulmas? için bilimsel veriler sa?lamaktad?r.

Ölçek, akademik yükselme süreçlerinde ya?anan ?effafl?k eksikli?i, mentorluk f?rsatlar?n?n s?n?rl? olmas?, yönetim kademelerine eri?imdeki zorluklar ve kurumsal önyarg?lar gibi spesifik engelleri belirlemeye odaklanm??t?r. Bu sayede, cam tavan etkisinin akademik kariyer üzerindeki olumsuz etkileri nicel olarak de?erlendirilebilir.

Yap?

Akademisyenler için Cam Tavan Alg?s? Ölçe?i, akademik alanda kariyer ilerlemesini sekteye

ARABPSYCHOLOGY.COM

u?ratan sistemik ve yap?sal engellerin alg?lanmas?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? (konstrüktü) temsil etmektedir. Cam Tavan alg?s?; sadece bireysel yetersizliklerden de?il, daha çok örgütsel kültürden, geleneksel hiyerar?ik yap?lardan ve cinsiyet rolleri gibi demografik faktörlerden kaynaklanan k?s?tlamalardan beslenmektedir.

Ölçek, büyük olas?l?kla, akademik yükselme (doçentlik, profesörlük), idari görevlere atanma ve akademik a?lara eri?im gibi kilit alanlardaki alg?lanan engelleri farkl? alt boyutlarda ele almaktad?r. Bu yap?, akademisyenlerin kariyer hedeflerine ula?malar?n? engelleyen görünmez s?n?rlar? ölçmeyi amaçlar.

Geçerlik

Yavuzer ve Özkan (2020) taraf?ndan gerçekle?tirilen ölçek geli?tirme çal??mas?nda, arac?n ölçmek istedi?i yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek için çe?itli geçerlik analizleri uygulanm??t?r. Kaynakta belirtilmese de, bir geli?tirme çal??mas?nda uygulanan temel geçerlik yöntemleri ?unlard?r:

Kapsam Geçerli?i: Madde havuzunun olu?turulmas? ve uzman görü?lerinin al?nmas? yoluyla, ölçek maddelerinin cam tavan yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in alt?nda yatan faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak ve do?rulamak amac?yla s?ras?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in ölçümlerde tutarl?l?k ve istikrar derecesini gösteren güvenirlik analizleri, arac?n tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Kaynakta belirtilmese de, çal??mada a?a??daki güvenirlik yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçe?in tüm maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini belirlemek için Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Cam tavan alg?s? gibi psikolojik yap?lar için genellikle 0.70 ve üzeri de?erler kabul edilebilir bir iç tutarl?l??? i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? belirlemek amac?yla, ayn? örneklem grubuna farkl? zamanlarda uygulanarak korelasyon katsay?s? hesaplanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Akademisyenler için Cam Tavan Alg?s? Ölçe?i'nin çok boyutlu do?as? gere?i, yap? geçerli?ini sa?lamak için faktör analizi kullan?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçe?in ba?lang?ç maddelerinden, cam tavan alg?s?n? temsil eden temel alt boyutlar?n (faktörlerin) belirlenmesi amac?yla uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?unu ve hangi maddelerin hangi faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n, farkl? bir örneklem grubu üzerinde teorik olarak beklendi?i gibi i?leyip i?lemedi?ini test etmek için kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar? (RMSEA, CFI, TLI gibi uyum indeksleri), ölçe?in yap?sal modelinin verilerle uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, psikolojik ölçme araçlar?nda yayg?n olarak kullan?lan 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Akademisyenler (Ö?retim Üyeleri ve Ö?retim Görevlileri)

Age Group: Yeti?kin (Akademik kariyer yapan ya? grubu)

Population Details: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde görev yapan akademik personel.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar?n kendi alg?lar?n? derecelendirmeleri esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Akademik Kariyer, Psikometri, Yüksekö?retim, Cinsiyet Ayr?mc?l???, Yönetim Engelleri, Likert Ölçe?i

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Yasemin Yavuzer (Sorumlu Yazar). ?leti?im e-posta adresi: yyavuzer@hotmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? genellikle yazarlar?n iznine tabidir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar Yasemin Yavuzer ile ileti?ime geçilmesi önerilir (yyavuzer@hotmail.com).

Ölçe?in geli?tirildi?i makaleye ait tam metin eri?im ba?lant?s? Dergipark üzerinden sa?lanmaktad?r: dergipark.org.tr.

Ayr?ca, orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: akademisyenler-icin-cam-tavan-engelleri-olcegi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Kaynaklar

Yavuzer, Y., ve Özkan, R. (2020). Akademisyenler için Cam Tavan Alg?s? Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (40), 585-599. https://doi.org/10.30794/pausbed.647791

Akademisyenler için Cam Tavan Engelleri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için ilgili makalenin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM